

Tartalomjegyzék

1. A MUNKAERŐPIAC	5
1.1. A MUNKAERŐPIAC FOGALMA.....	5
1.2. A MUNKAERŐPIAC SZEREPLŐI.....	5
1.3. MUNKÁLTATÓK (FOGLALKOZTATÓK).....	5
2. FOGLALKOZTATÁSRA IRÁNYULÓ JOGVISZONYOK	6
3. MUNKAJOGI ALAPVETÉS	7
3.1. A MUNKAJOG ALAPJAI.....	7
3.2. A TÖRVÉNY CÉLJA (Mt. 1.§).....	7
3.3. A JOGNYILATKOZATOK.....	10
3.3.1. A megállapodás (Mt. 14.§).....	10
3.3.2. Az egyoldalú jognyilatkozat, nyilatkozat (Mt. 15.§).....	10
3.3.3. A kötelezettségvállalás (Mt. 16.§).....	10
3.3.4. A munkáltatói szabályzat (Mt. 17.§).....	11
3.3.5. A tájékoztatás (Mt. 18.§).....	11
3.3.6. A feltétel (Mt. 19.§).....	11
3.3.7. A jognyilatkozatok megtételének módja.....	11
3.3.7.1. A képviselő (Mt. 20-21.§).....	11
3.3.8. A jognyilatkozat közlése (Mt. 24.§).....	12
3.3.8.1. A határidő és az időtartam számítása (Mt. 25.§).....	12
3.3.9. Az érvénytelenség.....	13
3.3.9.1. A semmisség (Mt. 27.§).....	13
3.3.9.2. A megtámadhatóság (Mt. 28.§).....	13
3.3.9.3. Az érvénytelenség jogkövetkezménye (Mt. 29-30.§).....	13
3.4. A MUNKAVISZONY ALANYAI (Mt. 32-34.§).....	13
3.5. A MUNKAVISZONY LÉTESÍTÉSÉNEK SZABÁLYAI.....	14
3.5.1. A munkaviszony létesítése, a munkaszerződés (Mt. 42-44.§).....	14
3.5.2. A munkaszerződés tartalma (Mt. 45.§).....	14
3.5.3. A munkáltató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége (Mt. 46.§).....	15
3.5.4. A munkaviszony kezdete (Mt. 48-49.§).....	15
3.6. A MUNKASZERZŐDÉS TELJESÍTÉSE.....	16
3.6.1. Alapvető kötelezettségek.....	16
3.7. A MUNKASZERZŐDÉSTŐL ELTÉRŐ FOGLALKOZTATÁS (Mt. 53.§).....	16
3.8. AZ UTASÍTÁS TELJESÍTÉSÉNEK MEGTAGADÁSA (Mt. 54.§).....	17
3.9. MENTESÜLÉS A MUNKA VÉGZÉSI KÖTELEZETTSÉG ALÓL (Mt. 55.§).....	17
3.10. JOGKÖVETKEZMÉNYEK A MUNKA VÁLLALÓ VÉTKES KÖTELEZETTSÉGSZEGÉSÉRT (Mt. 56.§).....	18
3.11. A MUNKASZERZŐDÉS MÓDOSÍTÁSA (Mt. 58-61.§).....	18
3.12. A MUNKA VISZONY MEGSZŰNÉSE ÉS MEGSZÜNTETÉSE.....	19
3.12.1. A munkaviszony megszűnése.....	19
3.12.2. A munkaviszony megszüntetése.....	20
3.12.2.1. A felmondás (Mt. 65-67.§).....	20
3.12.2.2. A felmondási idő (Mt. 68-70.§).....	21
3.12.2.3. A csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó szabályok.....	22
3.12.2.4. A végkielégítés (Mt. 77.§).....	24
3.12.2.5. Azonnali hatályú felmondás (Mt. 78-79.§).....	25
3.13. ELJÁRÁS A MUNKA VISZONY MEGSZÜNTETÉSE (MEGSZŰNÉSE) ESETÉN.....	25
3.14. A MUNKA VISZONY JOGELLENES MEGSZÜNTETÉSÉNEK JOGKÖVETKEZMÉNYE.....	26
3.15. A MUNKA- ÉS PIHENŐIDŐ.....	26
3.15.1. Fogalmak.....	26
3.15.1.1. Munkaidő (Mt. 86.§).....	26
3.15.1.2. Munkanap (Mt. 87.§).....	26
3.15.1.3. Hét (Mt. 87.§).....	26
3.15.1.4. Napi munkaidő (Mt. 92.§).....	27

3.15.2. A munkáltató tevékenysége.....	27
3.15.3. Készenléti jellegű munkakör.....	27
3.15.4. A napi munkaidő.....	27
3.15.5. A munkaidőkeret (Mt. 93-94.§).....	28
3.15.6. Eljárás a munkaviszony munkaidőkeret lejárta előtti megszűnése esetén.....	29
3.15.7. A munkaidő-beosztás szabályai (Mt. 96-100.§).....	30
3.15.8. A munkaidő vasárnapra vagy munkaszüneti napra történő beosztása.....	30
3.15.9. A munkaközi szünet (Mt. 103.§).....	31
3.15.10. A napi pihenőidő (Mt. 104.§).....	32
3.15.11. A heti pihenőnap (Mt. 105.§).....	32
3.15.12. A heti pihenőidő (Mt. 106.§).....	32
3.15.13. A rendkívüli munkaidő (Mt. 109.§).....	33
3.15.14. Ügyelet és készenlét (Mt. 110-112.§).....	33
3.15.15. Az egyes munkavállalói csoportokra vonatkozó különös rendelkezések.....	34
3.15.16. A szabadság (Mt. 115.§).....	34
3.15.16.1. A szabadság kiadása (Mt. 122-125.§).....	36
3.15.17. A betegszabadság (Mt. 126.§).....	36
3.15.18. Szülési szabadság, fizetés nélküli szabadság (Mt. 127-133.§).....	37
3.15.19. A munka- és pihenőidő nyilvántartása (Mt. 2012. évi I.134.§).....	38
3.16. A MUNKA DÍJAZÁSA (MT. 136.§).....	38
3.16.1. Az alapbér.....	38
3.16.2. A bérpótlék (Mt. 139-145.§).....	39
3.16.3. Díjazás munkavégzés hiányában (Mt. 146-147.§).....	40
3.16.3.1. A távolléti díj számítása (Mt. 148-152.§).....	40
3.16.4. A kötelező legkisebb munkabér, a garantált bérminimum.....	40
3.16.5. A munkabér védelme (Mt. 154-155.§).....	41
3.17. A TANULMÁNYI SZERZŐDÉS.....	42
3.18. A MUNKÁLTATÓ KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉGE (MT. 2012. ÉVI I.166-168.§).....	43
3.18.1. Felelősség az okozott kárért.....	43
3.18.2. A kártérítés mértéke és módja (Mt. 169-176.§).....	44
3.19. A MUNKAVÁLLALÓ KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉGE.....	44
3.19.1. A felelősség általános szabályai (Mt. 179.§).....	44
3.19.2. A megőrzési felelősség (Mt. 180.§).....	45
3.19.3. Több munkavállaló együttes felelőssége (Mt. 2012. évi I.181.§).....	45
3.19.4. Felelősség a leltárhiányért (Mt. 2012. évi I.182-188.§).....	45
3.19.5. A kártérítés mérséklése.....	46
3.19.6. Eltérő megállapodás.....	46
3.20. A VEZETŐ ÁLLÁSÚ MUNKAVÁLLALÓ (MT. 208-211.§).....	46
4. ATIPIKUS FOGLALKOZTATÁSI JOGVISZONYOK.....	51
4.1. RÉSZMUNKAI DŐS FOGLALKOZTATÁS.....	51
4.2. A BEDOLGOZÓI MUNKAVISZONY (MT. 198-200.§).....	51
4.3. AZ EGYSZERŰSÍTETT FOGLALKOZTATÁSRA VAGY ALKALMI MUNKÁRA IRÁNYULÓ MUNKAVISZONY.....	53
4.4. A TÁVMUNKAVÉGZÉS (MT. 196-197.§).....	53
4.5. A MUNKAERŐ-KÖLCSÖNZÉS (MT. 214-219.§).....	54
4.5.1. Fogalmak.....	54
4.5.2. Az egyenlő bánásmód követelménye.....	56
4.6. ÖNFOGLALKOZTATÁS – EGYÉNI VÁLLALKOZÁS.....	57
4.7. TÖBB MUNKÁLTATÓ ÁLTAL LÉTESÍTETT MUNKAVISZONY (MT. 86.§).....	57
4.8. AZ ALKALMI MUNKAVÁLLALÁS.....	57
4.9. A KÖZFOGLALKOZTATÁS.....	58
4.9.1. Közfoglalkoztató.....	58
4.9.2. A foglalkoztatás támogatása.....	61
4.9.3. Közfoglalkoztatott 2011. évi CVI. törvény.....	62
4.9.4. Az országos közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódó képzések.....	63
5. A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS ELLÁTÓRENDSZERE.....	65
5.1. A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ALRENDSZER.....	65
5.2. A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS FEDEZETI RENDSZERE.....	65
5.3. A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ALAP.....	65
5.3.1. A Nyugdíjbiztosítási Alap.....	66
5.3.2. Az Egészségbiztosítási Alap.....	66

5.4. AZ ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK ALRENDSZERE	67
5.5. A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS ELLÁTÁSAI ÉS AZ ELLÁTÁSRA JOGOSULTAK	68
5.5.1. A biztosítottak (Tbj. 5.§)	68
5.5.2. A biztosítás szünetelése (Tbj. 8.§)	70
5.5.3. Fogalmak	71
5.5.4. A biztosítás nem terjed ki (Tbj. 11.§)	76
5.6. TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI NYUGDÍJRA JOGOSULTSÁG SZÜLETÉSI DÁTUM SZERINT	77
5.7. A TAJ-SZÁM	77
5.7.1. A TAJ-kártya és igénylése	77
5.7.1.1. TAJ-számmal nem rendelkezők igénylése	78
6. TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ELLÁTÁSOK (TBJ. 1997. ÉVI LXXX. TÖRVÉNY 14.§)	81
6.1. EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSI JÁRULÉK	81
6.2. CSALÁDI KEDVEZMÉNYEK	82
6.2.1. A családi kedvezmény érvényesítésének feltételei	82
6.2.2. Az első házások kedvezménye	82
6.2.3. Családi járulékkedvezmény	83
6.2.3.1. Családi járulékkedvezmény igénybevételére jogosultak	83
6.2.3.2. A családi járulékkedvezmény összege	83
6.3. PÉNZBELI EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ELLÁTÁSOK ÉS CSALÁDTÁMOGATÁSOK 2020. ÉVBEN	84
6.4. MUNKAADÓK ÉS MUNKAVÁLLALÓK ÁLTAL FIZETENDŐ KÖZTERHEK	85
6.5. ÁLLÁSKERESŐK TÁMOGATÁSA, KERESETPÓTLÓ JUTTATÁS 2020-BAN	86
6.6. ADÓSÁVOK, ADÓKEDVEZMÉNYEK 2020. ÉVBEN	87
7. SZERVEZETI FORMÁK	89
7.1. SZERVEZETI FORMÁK ÉS SZERVEZETI TÍPUSOK	89
7.1.1. Az egyvonalas és a többvonalas szervezet	90
7.1.2. Formális és informális szervezetek	91
7.1.3.1. Vállalkozói szervezet	91
7.1.3.2. Funkcionális szervezet	92
7.1.3.3. Divizionális szervezet	92
7.1.3.4. Mátrix szervezet	93
7.1.3.5. Konzern és holding típusú szervezet	94
8. EMBERI ERŐFORRÁS MENEDZSMENT	95
8.1. EMBERI ERŐFORRÁS MENEDZSMENT	95
8.2. AZ EMBERI ERŐFORRÁS MENEDZSMENT JELENTŐSÉGE	95
8.2.1. A HR szerepe a szervezeten belül	96
8.3. TÖRTÉNETI SZAKASZOK MAGYARORSZÁGON	97
8.4. AZ EMBERI ERŐFORRÁS MENEDZSMENT FOGALMA, FUNKCIÓI	97
8.5. AZ EMBERI ERŐFORRÁS MENEDZSMENT CÉLJA	98
8.6. AZ EMBERI ERŐFORRÁS KÜLÖNLEGES ÉRTÉKE	98
8.7. AZ EMBERI ERŐFORRÁS MENEDZSMENT FEJLŐDÉSI SZAKASZAI	99
8.8. AZ EMBERI ERŐFORRÁS GAZDÁLKODÁS FEJLŐDÉSI FOLYAMATA	99
8.9. A MUNKAERŐ-SZÜKSÉGLET ÉS A BÉRGAZDÁLKODÁS ÖSSZEFÜGGÉSE	100
8.10. A TERVEZÉS	100
8.11. A VÁLLALATI STRATÉGIA	101
8.11.1. Fogalma	101
8.11.2. Céljai	101
8.11.3. A stratégia	101
8.11.4. Funkcionális vállalati stratégiák	101
8.12. A SZEMÉLYÜGYI MARKETING	102
8.13. FLUKTUÁCIÓ	102
8.14. A MOTIVÁCIÓ	104
8.14.1. A motiváció alapjai	104
8.14.2. A motiváció-eredmény modell	104
8.14.3. A motiváció fogalma	105
8.14.4. A motivációs rendszer	105
8.14.5. A motívumok	105

8.14.6. Motiváció.....	106
8.14.7. Motivációelméletek.....	106
8.14.7.1. Tartalomelméleti modellek - A Maslow-féle szükségleti hierarchiamodell..	106
8.14.7.2. Frederick Herzberg kéttényezős motivációs elmélete.....	108
8.14.7.3. McClelland-féle motivációs modell.....	109
8.14.8. Az alkalmazottak motivációjának növelése	109
8.14.9. Motiváció és teljesítmény kapcsolata	109
8.14.10. A humán stratégia fő céljai.....	110
8.14.11. Operatív (éves) tervezés	110
8.15. A MUNKAERŐ-TERVEZÉS.....	110
8.15.1. A munkaerő-kínálat összetevői	111
8.15.2. A szervezet felépítésének logikája és menete	111
8.15.3. Munkakör rotációja, munkakörbővítés- és gazdagítás	112
8.15.4. A munkakör tervezés története.....	112
8.15.5. A kompetencia	113
8.15.6. A munkakör elemzése	113
8.15.6.1. A munkakörelemzés szempontjai	113
8.15.6.2. A munkakör jellegzetességei.....	114
8.15.7. A humán kontrolling.....	114
8.15.7.1. A humán kontrolling céljai.....	114
8.15.7.2. A humán kontrolling elemzésének módszerei.....	115
8.15.7.3. A humán kontrolling funkciói.....	115
8.15.7.4. A humán kontrolling tervezési rendszere	116
8.15.8. Humán kontrolling számítások.....	117
8.15.8.1. Foglalkoztatási hatékonyság	117
8.15.8.2. Dolgozói létszámösszetétel tervezése	117
8.15.8.3. Személyi jellegű költségek hatékonyságának elemzése.....	117
8.15.8.4. Fluktuáció elemzése	118
8.15.9. A munkakör elemzése	118
8.15.9.1. A munkakörelemzés célja és szakaszai	118
8.16. A MUNKAERŐ LEÍRÁS	119
8.17. A MUNKAERŐ ÉRTÉKELÉSE	121
8.17.1. Analitikus módszerek.....	121
8.17.1.1. Tényező-összehasonlító módszer.....	121
8.17.1.2. Pontozásos módszer.....	122
8.17.1.3. A döntési fa módszer	123
8.17.2. Miért hasznos a munkakör értékelés?.....	123
8.17.3. A munkakör értékelés módszerei	123
8.18. A MUNKAERŐ TERVEZÉSE	123
8.18.1. A munkaerő szükséglet meghatározása	124
8.18.2. A munkaerő hatékony foglalkoztatása	124
8.18.3. A tervezés módszerei.....	125
8.18.4. Tervezési fázisok.....	125
8.18.5. A személyzet beszerzése.....	126
8.18.5.1. Szervezeti tanulás, tanuló szervezet.....	126
8.19. AZ EMBERI ERŐFORRÁS FELKUTATÁSA ÉS KIVÁLASZTÁSA	126
8.19.1. A jelentkezési anyagok elemzése és értékelése	126
8.19.2. Hol kereshetünk munkatársat?	127
8.19.3. Az álláshirdetés	127
8.19.3.1. A hirdetés tartalma, belső felépítése	127
8.19.4. A toborzás.....	127
8.19.4.1. A toborzás fogalma.....	127
8.19.4.2. A toborzás szükségessége	128
8.19.4.3. A toborzás előkészítése	128
8.19.4.4. A toborzás lebonyolítása	128
8.19.5. Kiválasztási módszerek és interjúk.....	129

8.19.6. Interjútipusok.....	129
8.19.6.1. Panelinterjú	129
8.19.6.2. Board interjú	129
8.19.6.3. Stressz interjú.....	130
8.19.6.4. Kiscsoportos interjú.....	130
8.19.6.5. Interjúsorozat	130
8.19.6.7. Szituációs (gyakorlat) interjú	131
8.19.6.8. Szakmai interjú	131
8.19.6.9. Kritérium szerinti interjú	131
8.19.6.10. Viselkedés alapú interjú	131
8.19.7. A kiválasztás	132
8.19.8. Az önéletrajz.....	133
8.19.9. A referencia	134
8.19.10. A felvételi tesztek	134
8.19.11. A beillesztési folyamat	134
8.20. AZ ÖSZTÖNZÉSMENEDZSMENT	137
8.20.1. Az ösztönzési csomag.....	138
8.20.2. A javadalmazás.....	138
8.20.2.1. A munkavállalók érdekeltségi rendszere	139
8.20.2.2. A vezetők ösztönzési rendszere	140
8.20.2.3. Érdekeltségi rendszerek a mutatók tartalma szerint	140
8.20.2.4. Teljes ösztönzési csomag	140
8.20.2.5. A javadalmazást befolyásoló tényezők.....	140
8.20.2.6. Javadalmak szerkezete.....	141
8.20.3. Az ösztönzési csomag részei	141
8.20.3.1. Alapbér – munkabér	141
8.20.4. Bérezési rendszerek	142
8.20.4.1. A teljesítményhez kapcsolódó bérrendszerek.....	143
8.20.5. A bónuszok.....	144
8.20.6. Nyereségrészesedés	144
8.20.7. A juttatások.....	144
8.21. A KARRIERTERVEZÉS	148
8.21.1. A karrier értelmezése.....	148
8.21.2. A karriermenedzsment alapfogalmi.....	149
8.21.3. A karrierfejlesztésben használatos eszközök, módszerek.....	150
8.22. A TELJESÍTMÉNYSZABÁLYTERV	151
8.22.1. A célrendszer tisztázása.....	151
8.22.2. Egyéni fejlesztési tervek.....	152
8.22.3. Folyamatos értékelés	152
8.22.4. 360 fokos értékelés, folyamata, előnyei	152
8.22.5. Kapcsolat az értékelés és javadalmazás között	152
8.22.6. A teljesítményértékelés céljai.....	153
8.22.7. Teljesítményértékelés – Értékelő technikák.....	154
8.22.7.1. Osztályozó, értékelő skálák	154
8.22.7.2. Munkanormák.....	154
8.22.7.3. Esszé.....	154
8.22.7.4. Kritikus esetek	155
8.22.7.5. Magatartásformákkal jellemzett osztályozási skála (MJS)	155
8.22.7.6. Magatartás-megfigyelő skála (MMS).....	155
8.22.8. Teljesítményértékelési módszerek.....	156
8.22.8.1. Teljesítményértékelési megbeszélés	156
8.22.8.2. Értékelő központ (Assessment Center).....	156
8.22.8.3. A dolgozói teljesítményértékelés	157
8.22.9. A teljesítményértékelési rendszer felépítése.....	157
8.22.9.1. Ki vagy kik értékeljenek?.....	158

8.22.9.2. Mikor és milyen időközönként értékeljük?	159
8.22.9.3. Milyen értékelési módszereket alkalmazunk?	159
8.23. A MUNKAVÉDELEM	160
8.23.1. Megelőzés	161
8.23.2. A munkavédelem eszköztrendszere	162
8.23.2.1. Műszaki és higiénias eszközök	163
8.23.2.2. Jogi és igazgatási eszközök	163
8.23.2.3. Oktató, nevelő és felvilágosító eszközök	163
8.23.3. A munkavédelem szereplői – A munkavállalók kötelezettsége	165
8.23.4. A munkavédelem szereplői – A munkáltató kötelessége	166
8.23.5. Munkavédelmi személyzet, egészségügyi szolgálat	167
8.23.6. Nemzetközi munkavédelem, avagy munkavédelem az Európai Unióban	167
8.23.7. Munkavédelem a világban	168
8.24. AZ ELBOCSÁTÁS KULTÚRÁJA	169
8.24.1. Elbocsátást megelőző módszerek	169
8.24.1.1. Fűnyíróelv	169
8.24.1.2. Kihelyezés/kiszervezés (outsourcing)	170
8.24.1.3. Méretcsökkentés	170
8.24.1.4. Újraszervezés	170
8.24.2. Az outplacement	170
8.24.2.1. Fogalma	170
8.24.2.2. Fajtái	171
8.24.2.3. Eredete	171
8.24.2.4. Célja	172
8.24.2.5. Az outplacement előnyei – A munkaadó számára	172
8.24.2.6. Az outplacement előnyei – Az elbocsátott számára	172
8.24.2.7. Folyamata	173
9. SZOCIÁLPOLITIKA, VÁLLALATI SZOCIÁLPOLITIKA	175
9.1. A SZOCIÁLPOLITIKA	175
9.2. A SZOCIÁLPOLITIKAI INTÉZMÉNYRENDSZER	175
9.3. A SZOCIÁLPOLITIKA SZERVEZETI SZEREPLŐI	176
9.4. A VÁLLALATI SZOCIÁLPOLITIKA	177
10. A MUNKAÜGYI STATISZTIKA RENDSZERE	179
10.1. ALAPFOGALMAK:	179
10.2. A MUNKAERŐKÖLTSÉG	180
11. A NEMZETI FOGLALKOZTATÁSI ALAP	181
11.1. A NEMZETI FOGLALKOZTATÁSI ALAP BEVÉTELEI	181
11.2. A NEMZETI FOGLALKOZTATÁSI ALAP KIADÁSAI	182
12. A SZEMÉLYES ADATOK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK	183
FELHASZNÁLT IRODALOM/JOGANYAGOK	185
TARTALOMJEGYZÉK	187